

KOMUNITNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Jak na to - krok za krokem

Praktický postup pro MAS

Ing. Kristýna Zelenková

Nadační fond ZET, Uherský Ostroh

Nadační fond ZET

O čem budeme hovořit

- Proč komunitní prevence?
- Co ukázal pilotní projekt
- Role MAS v systému
- Konkrétní kroky a výsledky
- Jak začít ve vašem regionu

Situace, která nás přivedla k akci

Data ze základních škol v pilotních územích, 2024 — projekt COPERISK / iPREV

68 %

škol hlásí nárůst
nikotinových sáčků
a kratomu

71 %

škol hodnotí spolupráci
s rodiči jako
nedostatečnou

100 %

institucí funguje
reaktivně — hasí,
neprevenuje

0

systemová koordinace
mezi školou, obcí,
OSPOD a PPP

Instituce, které se vzájemně neznají

Poprvé jsme se takhle všichni sešli. Nevěděli jsme, že pracujete s těmito stejnými rodinami.

Účastník prvního setkání komunitního prevenčního týmu, jaro 2025

Školy

Realizují preventivní programy samostatně. Bojí se zapojit OSPOD, protože nerozumějí jeho roli a kompetencím.

PPP a OSPOD

Pracují reaktivně — řeší akutní případy. Na prevenci není kapacita. Instituce si navzájem neznají kompetence.

Obce

Starosta téma nevidí, protože ho nikdo neinformuje. Prevence ustupuje každodenní agendě.

Co je komunitní prevence a proč ji potřebujeme

Komunitní prevence

Přístup, který propojuje všechny aktéry v území — školy, obce, rodiny, NNO, policii, zdravotníky — s cílem společně předcházet problémům dětí a mladých lidí.

Není to projekt.

Je to způsob práce.

Tradiční vs. komunitní přístup

Tradiční prevence	Komunitní prevence
Pouze ve škole	Celá komunita
Jednorázové přednášky	Dlouhodobý proces
Instituce odděleně	Koordinovaná spolupráce
Zaměření na jednotlivce	Prostředí a vztahy

Proč právě MAS? Váš jedinečný přínos

Lokální znalost

Znáte svůj region, máte přirozenou důvěru obcí a organizací. Nikdo jiný toto nemá.

Propojení sektorů

Umíte propojit nejen veřejný, ale i neziskový a soukromý sektor. To je přesně to, co prevence potřebuje.

Zkušenost s plánováním

Máte zkušenosti s tvorbou akčních plánů, dotacemi, strategiemi rozvoje území.

Apolitičnost

MAS stojí mimo politické spory — klíčová výhoda pro koordinaci citlivých témat.

Koordinátor, ne poskytovatel

MAS nemusí dělat prevenci sama. Koordinuje ostatní, kteří ji dělají.

OPZ+ financování

Komunitní prevence je přímo podporovaná z OPZ+. MAS může čerpat dotace.

Co ukázal pilotní projekt

MAS Horňácko a Ostrožsko | MAS Boskovicko PLUS | 2025

13

proškolených metodiků prevence
(Prevstart 1.0)

85 %+

účastníků hodnotí akce jako přínosné nebo
velmi přínosné

30 - 40

děti týdně v komunitním centru
Klub Osmeček

2x

ročně komunitní prevenční tým — stabilní
fungování

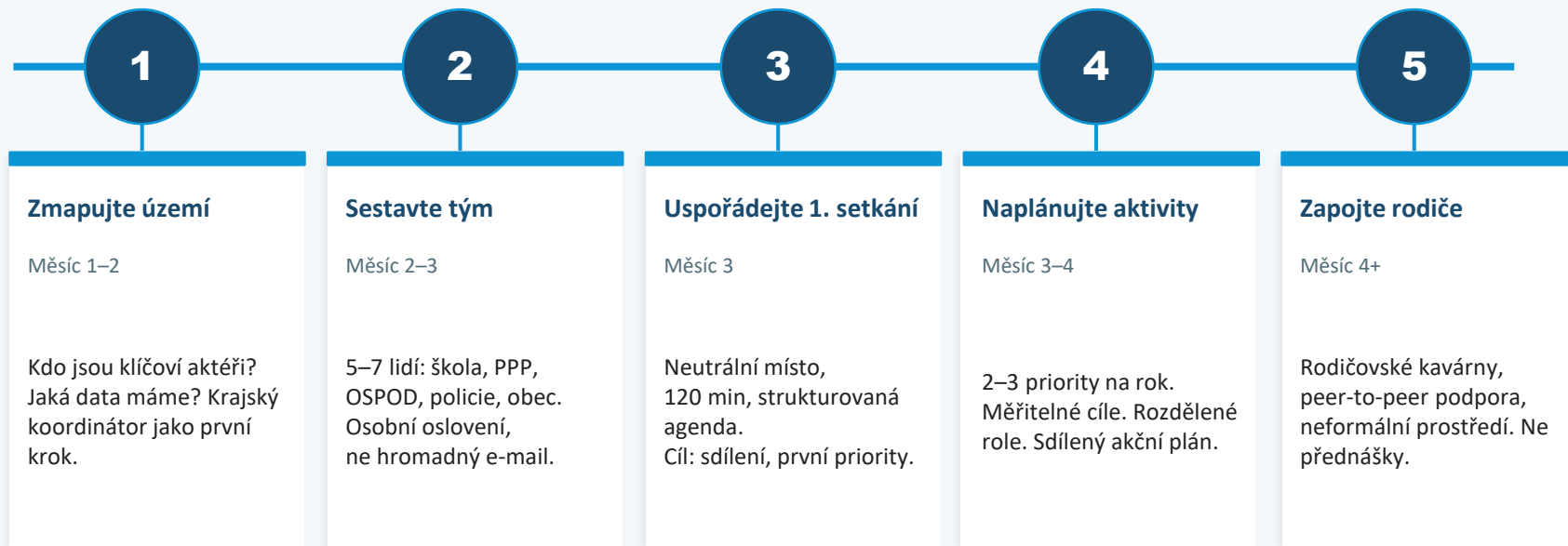
14

zapojených škol aktivně spolupracujících s
MAS

1

veřejné slyšení v Senátu, propojení
s MV a Bezpečné dětství

Jak to funguje v praxi — 5 kroků ke startu

Tip: Začněte s menším jádrem (5–7 lidí) a postupně rozšiřujte.

Co se v pilotu osvědčilo — a co ne

CO FUNGUJE

- ✓ Neformální prostředí bez pevného programu kroužků
- ✓ Peer-to-peer: rodič radí rodiči v důvěrném kruhu
- ✓ Silná role koordinátora s důvěrou v regionu
- ✓ Spolupráce s PPP jako klíč k důvěře škol
- ✓ Mezigenerační setkávání — děti, rodiče, prarodiče
- ✓ Pozitivně formulovaná témata a názvy akcí

CO NEFUNGUJE

- ⚠ Povinné schůzky ve škole v 17:00
- ⚠ Přednášky odborníků plné terminologie
- ⚠ Hromadný e-mail místo osobního oslovení
- ⚠ Setkání týmů vícerorát než 2× ročně
- ⚠ MAS jako provozovatel místo koordinátora
- ⚠ Zapojení sportovních klubů bez přípravy

Ověřeno ve světě — funguje i u nás

Island

Planet Youth

- ✓ Silná spolupráce rodiny, školy a obce
- ✓ Pravidelné dotazníkové šetření dětí
- ✓ Investice do volnočasových aktivit
- ✓ -50 % uživatelů alkoholu za 10 let

Irsko

Family Resource Centres

- ✓ Síť nízkoprahových rodinných center
- ✓ Bezpečné místo pro rodiče i děti
- ✓ Poradenství, aktivity, komunita
- ✓ Most mezi rodinou a institucemi

Austrálie

Triple P Parenting

- ✓ Mezinárodní program pozitivního rodičovství
- ✓ 40 let výzkumu, 37 zemí světa
- ✓ Od 2021 implementován v ČR (MZ ČR, MPSV)
- ✓ Do 2027: 120 nových lektorů v ČR

Klíčem je vždy: dlouhodobá strategie + spolupráce napříč sektory + zapojení celé komunity.

Jak vás podpoříme — 3 vzdělávací moduly

Vychází z metodiky COPERISK/IPREV — ověřeno v praxi na pilotních územích v ČR

Jak začít

Komunitní tým a první kroky

- ✓ Kdo musí být v týmu
- ✓ Jak oslovit starostu
- ✓ Agenda prvního setkání
- ✓ Jak nastavit měřitelné cíle
- ✓ Šablony dokumentů

Půldenní seminář

Jak pracovat s rodiči

Rodičovské kavárny a komunita

- ✓ Proč rodiče nepřicházejí a jak to změnit
- ✓ Formáty akcí, která fungují
- ✓ Peer-to-peer podpora
- ✓ Jak pojmenovat akci, aby přišli
- ✓ Scénáře rodičovských kaváren

Půldenní seminář

Rizikové chování

Co to je a jak ho rozpoznat

- ✓ 24 forem rizikového chování (MŠMT)
- ✓ Aktuální trendy: kratom, sáčky, digitální závislosti
- ✓ Jak reagovat jako první
- ✓ Kam poslat rodinu pro pomoc
- ✓ Přehledová karta pro pracovníky

Přednáška 2–3 hod.

Balíček — všechny 3 moduly + komunitní centrum krok za krokem = celodenní nebo dvoudenní program pro kompletní onboarding MAS

Pouze společně se nám podaří budovat zdravé komunity

Každé dítě v ohrožení, které zůstane bez pomoci,
se stává zátěží pro celou komunitu.

Děkuji za pozornost

Úřad vlády
České republiky

Nadační fond ZET

